

Ruokaosasto
Lsn Pirjo Tomperi

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HE 49/2020 laiksi taimiaineistolain muuttamisesta

VASTINE MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Hallituksen esitykseen HE 49/2020 vp liittyen maa- ja metsätalousvaliokunnalle ovat kirjallisen lausunnon antaneet Oikeusministeriö, Ruokavirasto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SCL rf, Kauppapuutarhaliitto ry ja Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry.

Seuraavilla ei ollut mitään huomautettavaa esitykseen:

Kauppapuutarhaliitto,
Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto,
MTK,
SLC,
Ruokavirasto.

Oikeusministeriön kommentit:

3 § 1 mom. Toimijan rekisteröintivelvollisuus: OM:n lausunnon mukaan esityksessä ei ole rekisteröintivaatimuksen ja sen sisältöä koskevan liikkumavaran kuvausta. Sitä miten markkinoinnin luvanvaraisuus ja sitä koskeva sääntely vaikuttaa sananvapauden toteutumiseen ei ole arvioitu.

MMM:n vastine: 3 §:n 1 momentin toimijan hyväksymis- ja rekisteröintivaatimus on voimassa olevan lain mukainen. Pykälän 1 momenttiin ei tämän vaatimuksen osalta ole esitetty muutosta. Rekisteröintivaatimus perustuu EU:n direktiivien vaatimuksiin, kuten 3 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, ja direktiivit on esitetty esityksen kohdassa 3 Nykytila. Direktiivit on saatettu voimaan taimiaineistolailla. Rekisteröintivaatimus on ollut laissa sen voimaantuloa vuodesta 1994 alkaen direktiivien vaatimusten mukaisesti. Liikkumavaraa ei ole.

Kun toimija on hyväksytty ja rekisteröity, markkinoinnille ei ole muita vaatimuksia kuin lainsäädännön noudattaminen. Esityksen säätämisjärjestysperusteluissa on todettu, että taimiaineiston markkinointi ei estä sananvapauden toteutumista.

Henkilötietojen käsittelyn peruste (tietosuoja-asetuksen 6 art 1 kohta c alakohta) on nimetty esityksen 3 a §:n perustelujen ensimmäisessä kappaleessa, joka koskee rekisteritietojen käsittelyä. Toisin kuin OM lausuu, nimeäminen ei puutu esityksestä.

12 § 3 mom. Rekisteristä poistetun uudelleen rekisteriin merkitseminen, jos jälkitarkastuksessa on havaittu virheet korjatuiksi – OM: mihin viranomaisen velvollisuuteen tai toimivaltuuteen jälkitarkastus perustuu?

MMM:n vastine: Kyseinen 12 § 3 momentti on voimassa olevan lain mukainen. Momenttiin ei ole esitetty muutosta. Jälkitarkastus perustuu lain 7 a§:ssä säädetyn valvontaviranomaisen velvollisuuteen ja toimivaltaan.

3 a § 2 mom. Tietojen poistaminen rekisteristä, kun toimijan toiminta on loppunut – OM: miten loppuminen määritellään tai todetaan?

MMM:n vastine: Pykälän 2 momentin perusteluissa todetaan, että toimijan ilmoitusta lopettamisesta ei aina saada esim. toimijan kuoleman tai muu syyn vuoksi, ja että toimimattomien yritysten tietoja ei ole tarkoituksenmukaista säilyttää rekisterissä.

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan rekisteröidyn tietoja saa säilyttää vain niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoituksen toteuttamista varten. Tämän vuoksi esitetään, että tarpeettomat tiedot poistetaan rekisteristä. Käytännössä toiminnan loppuminen varmistetaan ensisijaisesti yrityksen ja yhteisötietojärjestelmästä, minkä jälkeen toimijaan otetaan yhteyttä joko kirjeitse tai joissakin tapauksissa ensisijaisesti puhelimitse. Jos kuulemiseen ei saada vastausta, toimija tai esimerkiksi perikunnan edustaja yritetään tavoittaa puhelimitse. Toimijaa ei poisteta rekisteristä ennen kuin asia on varmistettu.

15 a§ Koneellinen allekirjoitus – OM:n toteaa, että muukin kuin kehittynyt sähköinen allekirjoitus on asiointilain 20 §:n 2 momentin mukaan mahdollista säätämällä siitä erikseen, kunhan asiakirjan alkuperäisyydestä ja eheydestä voidaan varmistua.

MMM:n vastine: Koneellisesta allekirjoituksesta ehdotetaan säädettäväksi asiointilain mukaisesti. Asiakirjan alkuperäisyydestä ja eheydestä voidaan varmistua siten, että asiakirjaan merkitään sen yksilöllinen tunnistus ja sivunumerointi sekä sivujen kokonaismäärän osoittava numerointi jokaiselle sivulle. Päätös luodaan viranomaisen tietojärjestelmässä, mikä edellyttää käyttäjän kirjautumista järjestelmään ja päätös annetaan viranomaisen sähköisen asiointipalvelun kautta tai muuten luotettavassa yhteydessä, esimerkiksi viranomaisen sähköpostiosoitteesta. Vakavasti toimijan oikeuksiin puuttuvien päätösten ja asiakirjojen kohdalla koneellista allekirjoitusta ei käytettäisi. Näillä edellytyksillä koneellista allekirjoitusta voidaan pitää riittävänä taimiaineistolain mukaisissa päätöksissä ja asiakirjoissa.

Koneellisesta allekirjoituksesta on säädetty kasvinterveyslaissa ja siemenlaissa. Menettelytapojen yhdenmukaisuuden vuoksi myös taimiaineistolain mukaiset päätökset ja asiakirjat tulisi voida allekirjoittaa koneellisesti.